

Окремі статистики
 41.01.25 літр: 6S

PIR, PIR, PIR, PIR, PIR, PIR, PIR

PIR, PIR, PIR, PIR, PIR, PIR, PIR

8019S
 18.9%

PIR, PIR, PIR, PIR, PIR, PIR, PIR

TOOAAING YOO SHINSSSS SS Sl000/290'0e NI

Метрична
 887m

Візуалізація
 72 mm

Екран
 687m

41K

НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРОВИРОБНИЦТВА ЯК ЗАПОРУКА ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ВЧОРА, СЬОГОДНІ, ЗАВТРА

Матеріали конференції

25–26 вересня 2024 р.

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА БІБЛІОТЕКА
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ АГРАРНОЇ НАУКИ, ОСВІТИ І ТЕХНІКИ
ІНСТИТУТ МЕХАНІКИ ТА АВТОМАТИКИ
АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА НААН**

***НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК
АГРОВИРОБНИЦТВА ЯК ЗАПОРУКА
ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ:
ВЧОРА, СЬОГОДНІ, ЗАВТРА***

Матеріали конференції

м. Київ, 25–26 вересня 2024 р.

Київ–2024

УДК 93/94:37:001:63+62(477)(043)

Науково-інноваційний розвиток агровиробництва як запорука продовольчої безпеки України: вчора, сьогодні, завтра: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, Київ, 25–26 вересня 2024 р. / НААН, ННСГБ, Ін-т історії аграр. науки, освіти та техніки, ІМА АПВ НААН; наук. ред. В. А. Вергунов. – Київ, 2024. – 340 с.

До збірника увійшли матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Науково-інноваційний розвиток агровиробництва як запорука продовольчої безпеки України: вчора, сьогодні, завтра». Книгу рекомендовано науковцям, історикам природознавства, аспірантам, докторантам, викладачам, спеціалістам аграрної науки та всім, хто цікавиться історією розвитку вітчизняної сільськогосподарської дослідної справи.

СКЛАД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Голова: **Вергунов В. А.**, д-р с.-г. наук, д-р іст. наук, професор, академік НААН;

Секретар: **Нижник С. В.**, канд. іст. наук, старший дослідник

ЧЛЕНИ:

Анненков І. О., канд. іст. наук;

Анненкова Н. Г., д-р іст. наук, доцент;

Бей Р. В., д-р іст. наук, с.н.с, член-кор. НААН;

Бородай І. С., д-р іст. наук, професор;

Демуз І. О., д-р іст. наук, професор;

Капралюк О. В., канд. с.-г. наук;

Каштанова Т. В., канд. іст. наук;

Корзун О. В., д-р іст. наук, доцент;

Кучер В. І., д-р іст. наук, професор;

Підгайна Т. М., канд. іст. наук; старший дослідник;

Татарчук Л. М., канд. іст. наук; старший дослідник;

Уткін О. І., д-р іст. наук, професор;

Щебетюк Н. Б., д-р іст. наук, с.н.с.;

Юрчак Е. В., канд. іст. наук

Друкується згідно з рішенням вченої ради
Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН
(протокол № 11 від 27 вересня 2024 р.)

УДК 93/94:37:001:63+62(477)(043)

інновацій; розвиток освітньої, інформаційної та дорадчої систем; дієва мережа супутніх галузей промисловості; досконала та стабільна нормативно-правова база.

Джерела та література

1. Вернюк Н. О., Дяченко М. І. Регулювання інноваційного розвитку аграрного сектору України. *Ефективна економіка* : електрон. наук. фак. вид. 2021. № 4.
2. Гончаренко О. В. Інституціональне регулювання розвитку інновацій в агропромисловому виробництві: теорія, методологія, практика : монографія. Київ : ТОВ «ДКС Центр», 2014. 440 с.
3. Коровій Я. В. Інноваційні трансформації в агропромисловому секторі у контексті викликів глобального сталого розвитку : автореф. дис. ... канд. екон. наук. Вінниця : Центр оперативного друку «Документ Принт», 2021. 24 с.
4. Надвичний С. А. Економічний розвиток аграрної сфери України : дис. ... д-ра екон. наук. Миколаїв, 2019. 515 с.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

ІННОВАЦІЇ В СОРТОВОМУ СКЛАДІ НАСАДЖЕНЬ ВИШНІ

Шкіндер-Барміна А. М.

*Інститут аграрних ресурсів та регіонального розвитку НААН
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного
(м. Запоріжжя)*

Вишня є традиційною плодовою культурою для України, хоча головними її виробниками залишаються європейські країни, такі як Німеччина, Польща, Чехія, Словаччина, Угорщина, Австрія та інші [1]. Плоди вишні застосовують у свіжому, консервованому та висушеному вигляді, а також для виготовлення соків, компотів, варення, джемів, лікерів тощо.

Незважаючи на значущість і цінність цієї культури, багато науковців відмічають зменшення площ, зайнятих під її промисловими насадженнями, як за кордоном, так і в Україні. Це пов'язано з низкою економічних та екологічних причин, зокрема масовими епіфітотіями грибкових захворювань. Потреба в оптимізації сортименту вишні також обумовлена зростанням інтересу до великоплідних сортів із високими смаковими якістьми для свіжого споживання, тоді як сучасне виробництво орієнтоване здебільшого на переробку й потребує оновлення насаджень [2].

Завдяки багаторічній праці вітчизняних селекціонерів було створено низку сортів вишні та дюків, які значно оновили зареєстрований сортимент України. Селекційну роботу, проведеною з використанням міжвидової та міжсортвої

гібридизації, було спрямовано на отримання низькорослих сортів із високою врожайністю, якісними плодами, стійкістю до зимових умов та грибкових хвороб [3]. З 2005 року майже всі сорти іноземної селекції (за винятком Гріота Подбельського та Норд Стара) було вилучено з «Державного реєстру сортів...». Натомість до нього було додано нові сорти селекції Мелітопольської дослідної станції садівництва імені М. Ф. Сидоренка ІС НААН: Взгляд, Воспомінаніє, Ранній десерт, Спутниця, Солідарність, а у 2006 році зареєстровано ще шість сортів: Відродження, Ерудитка, Згода, Зміншиця, Любітельська та Нотка.

Хоча нові великоплідні сорти української селекції викликають інтерес не лише у вітчизняних, але й у закордонних виробників вишневої продукції, їх впровадження в промислові сади відбувається дуже повільно. Деякі з нових зареєстрованих сортів взагалі не вирощуються. Сучасні промислові насадження вишні в Україні здебільшого представлено старими сортами, які вже вилучено з реєстру: Гріот Подбельський, Любська, Чорнокорка, Шпанка рання, Тургеневка та Гріот Остгеймський [1]. Тому вирішення питання оптимізації асортименту, поширеного в Південному Степу України, є вчасним та актуальним. З метою виділення сортів, придатних для закладання виробничих садів, проводили оцінку сортів вишні та дюків селекції Мелітопольської дослідної станції садівництва імені М. Ф. Сидоренка ІС НААН в умовах південного Степу. Роботу виконували протягом 2004–2022 років у насадженнях ДПДГ «Мелітопольське» МДСС імені М. Ф. СИДОРЕНКА ІС НААН. Ґрунти дослідних ділянок – темно-каштанові, слабосолонцюваті, рік садіння насадження – 2001, схема – 6 x 4 м, підщепа – сіянци вишні магалєбської. Умови вирощування – без зрошування. Обліки та спостереження проводили за стандартними методиками із сортовивчення.

Унаслідок проведених досліджень для вирощування в промислових насадженнях рекомендовано сорти, занесені до «Державного реєстру сортів...»: ранньостиглий Ожиданіє, середньостиглі – Гріот мелітопольський, Відродження, Шалуня, Взгляд і пізньостиглі – Воспомінаніє, Ігрушка та Солідарність [4].

Наводимо коротку характеристику нового зареєстрованого сорту вишнево-черешневого гібриду.

Сорт *Сіянець Туровцевої* одержано в Інституті зрошуваного садівництва ім. М. Ф. Сидоренка НААН від схрещування сорту вишні Гріот Подбельський сумішшю пилку сортів черешні Мелітопольська чорна + Ізюмна. Автори – В. О. Туровцева, М. І. Туровцев, А. М. Шкіндер-Барміна.

Дерево – сильноросле, швидкокоросле. Крона – широкооувальна, піднесена, середньої густоти. На підщепі – сіянци вишні магалєбської, в плодоношення вступає на 4-й рік після садіння в сад. Тип плодоношення – змішаний (на букетних гілочках та однорічних пагонах). Середня врожайність у 9-10-річному віці становить до 25–32 кг з дерева, а максимальна – до 39 кг.

Плоди – великі, одномірні, округлі, масою 6,0–7,4 г. Відрив плодоніжки від плода – сухий. Забарвлення плода – темно-червоне. М'якоть – темно-червона, ніжна, соковита. Сік – червоний. Кісточка – масою 0,4 г, округла, вільна.

Смак – кисло-солодкий. У плодах міститься 19,1 % сухих речовин, 11,0–12,3 % цукрів, 1,2 % кислот та 9,2 мг/% аскорбінової кислоти. Дегустаційна оцінка свіжих плодів – 4,6–4,9 бала. В умовах Мелітополя плоди досягають у третій декаді червня (20–27 червня), універсального призначення.

Сорт характеризується стійкістю до моніліозу – в епіфітотійний рік ураження до 1-го бала. Посухостійкість сорту – добра. Зимостійкість – середня, дерева витримують у стані вимушеного спокою морози до мінус 29°C без видимих ушкоджень, але підмерзання бутонів у бруньках досягає 72 %.

Сорт – самобезплідний. Кращі запилювачі – сорти черешні Міраж, Талісман. Середня багаторічна дата початку цвітіння – 23–29 квітня.

Сорт пройшов державне випробування, зареєстровано в Державному реєстрі сортів рослин, придатних для поширення в Україні у 2014 році (авторське свідоцтво № 140681) й рекомендовано для вирощування в степовій зоні України.

Джерела та література

1. Туровцев Н. И. Слива, вишня, черешня. Помология / науч. ред. В. В. Павлюк. Киев : Урожай, 2004. Т. 4. 272 с.

2. Мелехова І. О. Вирощування десертних вишень. *Новини садівництва*. 2011. № 4. С. 16–18.

3. Туровцева В. А., Туровцева Н. Н., Шкіндер-Барміна А. Н. Результаты селекционной работы с вишней и дюками на Мелитопольской опытной станции садоводства имени М. Ф. Сидоренко ИС НААН. *Вісник Українського товариства генетиків і селекціонерів*. 2016. № 2. Т. 14. С. 227–238.

4. Шкіндер-Барміна А. М. Оптимізація сортименту вишні (*Cerasus vulgaris* Mill.) для створення насаджень в умовах південного степу України. *Садівництво*. 2015. Вип. 70. С. 15–21.

ЗМІСТ

ВІТАННЯ (Гадзало Я. М.)	3
<i>Вергунов В. А.</i> НАУКОВО-ДОСЛІДНА, НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНА ТА ГРОМАДСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ АКАДЕМІКА О. Н. СОКОЛОВСЬКОГО В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 20-Х РР. ХХ СТ.	4
<i>Кириленко І. Г.</i> ЧАС РІШУЧИХ ДІЙ – ЗА ГРИНВІЧЕМ І ПО СУТІ	12
СЕКЦІЯ 1. Теоретико- методологічні засади інноваційного розвитку агропромислового комплексу України	
<i>Адамчук В. В., Адамчук О. В.</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО СТВОРЕННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ВНЕСЕННЯ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ	21
<i>Бондар О. І., Галушкіна Т. П., Тафтай В. В.</i> ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА В МОДЕЛІ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНИ ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ	24
<i>Боровик П. М., Шемякін М. В., Кирилюк В. П.</i> ГЕОПОРТАЛ – ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ МІСЦЕВИХ ГРОМАД ТА АГРОКОРПОРАЦІЙ	27
<i>Бурковська А. І.</i> ЗНАЧИМІСТЬ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ В КОНТЕКСТІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ	29
<i>Вербицький С. Б., Рибак Я. Я., Пацера Н. М., Козаченко О. Б.</i> ДОЦІЛЬНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРОПРОДОВОЛЬЧОМУ СЕКТОРІ	31
<i>Гуторов О. І., Гуторова О. О.</i> КОМПЛЕКСНИЙ МЕХАНІЗМ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ РЕГІОНУ	33
<i>Днесь В. І., Кудриницький Р. Б.</i> ЩОДО ПЛАНУВАННЯ РІЛЬНИЧИХ РОБІТ ЗА ДОПОМОГОЮ ГЕНЕТИЧНИХ АЛГОРИТМІВ	35
<i>Доля М. М., Мороз С. Ю., Погиба В. О., Полков В. С.</i> ОБҐРУНТУВАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ ЕНТОМОКОМПЛЕКСІВ ПОЛЬОВИХ КУЛЬТУР В УМОВАХ ЗМІН КЛІМАТУ	38
<i>Доля М. М., Мороз С. Ю., Попович М. В., Полков В. С.</i> ОСОБЛИВОСТІ МОНІТОРИНГУ ТА ЗАХОДІВ КОНТРОЛЮ ФІТОСАНІТАРНОГО СТАНУ ЗА СУЧАСНИХ ПОЛЬОВИХ СІВОЗМІН В УКРАЇНІ	39
<i>Ігнатко М. І.</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ В АГРОСЕКТОРІ: НІМЕЦЬКИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ	41
<i>Іоніцой-Доценко Є. Ю.</i> ІННОВАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ЦИРКУЛЯРНОЇ МОДЕЛІ	43

СЕКЦІЯ 2. Розроблення механізму трансферу інновацій в умовах агропромислових регіонів України	81
<i>Газуда Л. М., Герцег В. А., Газуда С. М.</i> ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ БРЕНДИНГУ	81
<i>Слепцова Л. П.</i> ТРАНСФЕР ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У САДІВНИЦТВІ	84
<i>Томашина Г. П.</i> ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЦЕНТРАЛЬНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ	86
<i>Шкіндер-Барміна А. М.</i> ІННОВАЦІЇ В СОРТОВОМУ СКЛАДІ НАСАДЖЕНЬ ВИШНІ	89
СЕКЦІЯ 3. Технології й новітні технічні засоби для вирощування польових культур	92
<i>Алієв Е. Б.</i> СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ФЕНОТИПОВИХ ХАРАКТЕРИСТИК НАСІННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ	92
<i>Барабаш Л. О., Градченко С. І.</i> ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ БІОЛОГІЧНИХ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН У ТЕХНОЛОГІЯХ ВИРОЩУВАННЯ ЯБЛУНІ	94
<i>Борис А. М.</i> КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ РОБОТА ОБПРИСКУВАЧА	96
<i>Борисенко В. І., Тарасенко О. А., Бебех Ю. М.</i> РЕСУРСООЦІДНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД РІЗНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ЗА КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН В УМОВАХ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ	98
<i>Булгаков В. М.</i> ЗЕМЛЕРОБСЬКА МЕХАНІКА – ОСНОВА В ПРОЄКТУВАННІ ТА КОНСТРУЮВАННІ НОВІТНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА .	100
<i>Василенко М. О., Бусласєв Д. О., Калінін О. Є., Кононозов Ю. А., Батуревич Є. О.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗНОСОСТІЙКИХ ЕЛЕМЕНТІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ДОВГОВІЧНОСТІ РОБОЧИХ ОРГАНІВ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ СІВБИ	102
<i>Василенко М. О., Калінін О. Є.</i> АНАЛІЗ УРОЖАЙНОСТІ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ В СТЕПУ	103
<i>Вискуб Р. С.</i> ЕКОЛОГІЧНО-БЕЗПЕЧНИЙ ЗАХИСТ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ СХІДНОЇ ЧАСТИНИ ПІВНІЧНОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	105
<i>Вишневецька О. В.</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ВИРОБНИЦТВІ	107
<i>Вітюков О. О., Бондарєва О. Б.</i> ПРИСКОРЕНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ НАСІННЯ ЕСПАРЦЕТУ	109
<i>Волик Д. А.</i> РЕЗУЛЬТАТИ ЛАБОРАТОРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ МАКЕТНОГО ЗРАЗКА ВІБРОПНЕВМОІМПУЛЬСНОГО СЕПАРАТОРА НАСІННЯ	112

Наукове видання

***НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК
АГРОВИРОБНИЦТВА ЯК ЗАПОРУКА
ПРОДОВОЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ:
ВЧОРА, СЬОГОДНІ, ЗАВТРА***

**Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної
конференції**

Підписано до друку 28.11.2025.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк цифровий.
Друк. арк. 21,25. Умов. друк. арк. 19,76.
Наклад 300 прим. Зам. № 8627/1.

Віддруковано ФОП Корзун Д.Ю. з оригіналів замовника.
Свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи-підприємця
серія В02 № 818191 від 31.07.2002 р.
21034, м. Вінниця, вул. Немирівське шосе, 62а.
Тел.: 0 (800) 33-00-90, (096) 97-30-934, (093) 89-13-852, (098) 46-98-043.
e-mail: info@tvoru.com.ua
<http://www.tvoru.com.ua>